

2.6. Beleid klachtenregeling CONOD

1.1. Beleid

Kern

Sinds de herziening van de ARBO-wet in 1994 zijn werkgevers verplicht hun werknemers te beschermen tegen seksuele intimidatie, agressie en geweld. Deze verplichting geldt ook voor schoolbesturen ten opzichte van hun personeel en leerlingen.

De *Wet op de Kwaliteitszorg*, die sinds 1998 van kracht is, verplicht scholen om op een systematische manier aan kwaliteit te werken. In het kader van de kwaliteitszorg wordt de school geacht om onder andere een klachtvoorziening te treffen, bestaande uit een klachtenregeling en een klachtencommissie. Ouders, leerlingen en personeelsleden en overige ten behoeve van de school met taken belaste personen kunnen zich met hun klachten wenden tot deze commissie. Deze klachten kunnen betrekking hebben op beslissingen, nalatigheid en gedragingen, van personeel, schoolleiding en bestuur van de school.

De wet preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs (1999) heeft een meldplicht voor het personeel van een onderwijsinstelling en een overlegplicht met de vertrouwensinspecteur voor het bevoegd gezag. Voor het personeel van de school betekent dit dat zij de plicht hebben het bevoegd gezag *onverwijld* te informeren als zij (op welke manier dan ook) informatie hebben dat een t.b.v. de school met taken belast persoon zich mogelijk schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf tegen de zeden. Het gaat hier dus om klachten op het gebied van seksuele intimidatie en seksueel misbruik, gepleegd door een medewerker van de school met een minderjarige leerling. Op basis van deze wet is het bevoegd gezag verplicht op de wettelijke plicht van het doen van aangifte (aangifteplicht).

Klachten kunnen ook betrekking hebben op het gebied van fysiek en psychisch geweld, radicalisering en discriminatie. In de *Wet op het onderwijstoezicht (WOT)* is vastgelegd dat de vertrouwensinspecteur fungeert als aanspreekpunt voor klachten in deze klachtencategorieën. Dit houdt in dat de vertrouwensinspecteur werkzaam is voor onderwijsdeelnemers en de met taken belaste personen die slachtoffer zijn van klachten op dit gebied. Ook ouders of besturen die geconfronteerd worden met klachten op dit gebied kunnen een beroep doen op ondersteuning en advies van de vertrouwensinspecteur. Voor deze klachten geldt echter niet de meldplicht en overlegplicht.

Klachten op het gebied van fysiek en psychisch geweld, discriminatie en radicalisering kunnen ondermeer zijn: agressie, geweld en pesten op school, afpersing, vrijheidsberoving, discriminerend gedrag en extremisme. Ook kunnen klachten onderscheiden worden die te maken hebben met misbruik van functie of bevoegdheden, kindermishandeling op school, sponsoring, onderwijsbeleid, het beleid van het bevoegd gezag, etc. Ook gelden moment, die als buitenschools worden aangemerkt zoals bijv. tussenschoolse opvang, nablijven, schoolavonden, enz.

Klachten op deze gebieden zullen in het algemeen eerst worden besproken met de school of het bevoegd gezag. Indien dit voor de klager niet leidt tot een aanvaardbare oplossing dan kan de klager een beroep doen op de klachtenregeling CONOD.

Een klacht in het kader van deze regeling zal in het algemeen eerst worden ingediend wanneer overleg in de school of met het bevoegd gezag voor de klager niet tot een aanvaardbare oplossing heeft geleid.

Klachtenregeling

- De modelklachtenregeling die landelijk ontwikkeld is door de landelijke besturenorganisaties en door de gezamenlijke onderwijsvakorganisaties is overgenomen en vastgesteld. Het bevoegd gezag heeft zich aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van het christelijk onderwijs, ingesteld door de Besturenraad.
Naar aanleiding van art. 2 van de regeling is aan iedere school tenminste één contactpersoon benoemd. Deze heeft tot taak de klager te verwijzen naar de vertrouwenspersonen of geeft een schriftelijke klacht door aan de vertrouwenspersonen (m/v).

Regelgeving

- Wet Primair Onderwijs art. 14, 1 aug. 1998 invoering van het klachtrecht in het kader van de *Wet op de Kwaliteitszorg*.
- *Wet preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs* (1999), beter bekend als de Meld- en aangifteplicht.

Definities

- **Seksuele intimidatie** is de ongewenste, seksueel getinte aandacht die tot uiting komt in fysiek, verbaal of non-verbaal gedrag. Dit gedrag wordt door degene die het ondergaat, ongeacht sekse en/of seksuele voorkeur, ervaren als ongewenst en onplezierig. Seksueel intimiderend gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn. *Voor de begrippen 'melding' en 'klacht' betekent het begrip seksuele intimidatie:*
- **Melding:** onder melding verstaan we elke (mondelijke) mededeling van seksuele intimidatie, die wordt gedaan tegenover een betrokkene bij de school. De bedoeling van de melding kan zijn dat verdere actie wordt ondernomen.
Klacht: de term 'klacht' wordt gereserveerd voor schriftelijk vastgelegde weergave van een situatie van seksuele intimidatie, die voor nader onderzoek en advisering wordt ingediend bij de externe vertrouwenspersoon of de ambtelijk secretaris van de klachtencommissie. De bedoeling van de klacht is altijd dat verdere actie wordt ondernomen.

1.2 Verantwoordelijkheden

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het benoemen, schorsen en ontslaan van contactpersonen en vertrouwenspersonen;
- het instellen van een bestuurscommissie bij een melding in het kader van vermoedelijk ongewenste intimiteiten en/of strafbare gedragingen en vervolgens het instellen van een crisisteam. Hierbij wordt rekening gehouden of het klachtsignaal een met taken belast persoon betreft of een klachtsignaal van leerlingen onderling;
- aangifte doen bij justitie of politie als er een redelijk vermoeden is van een strafbaar feit.

Personeel

Het personeel is verplicht

- een melding door te geven aan de contactpersoon, de directeur of rechtstreeks aan de algemeen directeur als het gaat om vermoedelijk ongewenste intimiteiten en/of strafbare gedragingen.

Directeur

De directeur is verantwoordelijk voor:

- het jaarlijks opnemen van een korte beschrijving van de klachtenregeling, naam en adres van de contactpersonen en de vertrouwenspersoon en naam en adres van de landelijke klachtencommissie in de schoolgids;
- het handhaven van gezamenlijk afgesproken gedragsregels in het kader van voorkomen van ongewenste intimiteiten en strafbare gedragingen, discriminatie, pesten, geweld en agressie;
- vorm geven aan een veilig schoolklimaat;
- het onvoorwaardelijk informeren van de algemeen directeur als de melding duidt op strafbare gedragingen en/of ongewenste intimiteiten.

Algemeen directeur

De algemeen directeur (bij zijn afwezigheid de algemeen adjunct-directeur) is verantwoordelijk voor:

- de implementatie van de klachtenregeling door het organiseren van deskundigheidsbevorderende scholing of projecten;
- het meldpunt zijn voor personeel als het gaat om een melding van ongewenste intimiteiten en/of strafbare gedragingen;
- het na voornoemde melding onvoorwaardelijk informeren van het bestuur en het bijeenroepen van de bestuurscommissie, de procedure aangeven en informatie aanreiken (zie het door PPSI uitgegeven boekje “moet iedereen *het weten*”);

Het recht van de MR

- Artikel 18 Informatieverstrekking:
“Terstond informatie over elk oordeel van de klachtencommissie, bedoeld in artikel 14 van de Wet op het Primair Onderwijs, waarbij de commissie een klacht gegrond heeft geoordeeld en over eventuele maatregelen die het bevoegd gezag naar aanleiding van dat oordeel zal nemen, een en ander met inachtneming van de privacy van het personeel, ouders en leerlingen”.

1.3 Procedure in geval van ongewenste intimiteiten en strafbare gedragingen

Als er sprake is van een melding van seksuele intimidatie en/of strafbare gedragingen dan is in de klachtenregeling opgenomen waar ouders, personeel en kinderen met een melding van seksuele intimidatie terecht kunnen. Dat is bij de interne contactpersoon of de externe vertrouwenspersoon. Als de melding bij een ander terecht komt dan begeleidt diegene de ouders of het kind naar de contactpersoon of de vertrouwenspersoon. Vervolgens wordt de directeur van de school of rechtstreeks (of via de directeur) de algemeen directeur op de hoogte gesteld.

De procedure na melding van een strafbare gedraging is als volgt:

1. notitie nemen van de melding en deze voorleggen aan de algemeen directeur;
2. informeren van het bestuur door de algemeen directeur;
3. kennisnemen van de melding, een eerste inschatting maken van een redelijk vermoeden van seksuele intimidatie en/of strafbaar feit;
4. wettelijk verplicht overleg met de vertrouwensinspecteur. De algemeen directeur zal advies inwinnen bij de vertrouwensinspecteur. In dit overleg wordt geconcludeerd of er al dan niet sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.
5. informeren directeur en bestuur over de stand van zaken en de te volgen procedures (eventueel instellen van een bestuurscommissie, die vervolgens een besluit kan nemen een crisisteam samen te stellen);
6. vaststellen **redelijk vermoeden** van strafbaar feit door het bestuur;
7. bevoegd gezag informeert eerst aangeklaagde (wettelijke plicht) en aansluitend (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan;
8. bevoegd gezag doet aangifte bij de politie en stelt de vertrouwensinspecteur hiervan in kennis.

Het bevoegd gezag is verplicht bij een redelijk vermoeden van seksuele intimidatie en/of strafbare gedragingen aangifte te doen bij justitie of politie. Het bevoegd gezag doet aangifte mede op basis van het gevoerde overleg met de vertrouwensinspecteur. Het bevoegd gezag zal de vertrouwensinspecteur verzoeken om het mondeling advies schriftelijk te bevestigen. Specifiek wordt aan de vertrouwensinspecteur gevraagd te adviseren in de communicatie, voorlichting, ondersteuning van crisisteam en opvang en nazorg.

Vanwege de juridische en procedurele problematiek –rechtspositionele en financiële consequenties- wordt direct juridische ondersteuning gevraagd bij de (besturen-)organisatie.

Naast de meldplicht aan de vertrouwensinspecteur, justitie en politie is het inschakelen van de vertrouwenspersoon wenselijk.

Rol maatschappelijk werk bij klachten of meldingen inzake de privé-sfeer

Het kan zijn dat medewerkers klachten of meldingen krijgen over grensoverschrijdend gedrag welke betrekking hebben op de privé-sfeer van betrokkenen.

De taak van het bevoegd gezag ligt in goed en veilig onderwijs op school. Het bevoegd gezag kan met klachten of meldingen uit de privé-sfeer in beginsel niets doen.

Wel is het mogelijk om, met instemming van de betrokkenen, het aan school verbonden maatschappelijk werk in te schakelen. Ook kan een klacht of melding leiden tot het nemen van preventieve maatregelen.

Indien het om ernstige misstanden gaat in de privé-sfeer is het voor betrokkenen raadzaam de (eventueel via de schoolarts) vertrouwensarts in te schakelen, zeker als de lichamelijke integriteit van de leerling in geding is. Ook heeft de school in dergelijke situaties een eigen verantwoordelijkheid en kan zij overwegen een melding te doen bij het advies en meldpunt kindermishandeling (AMK).

1.4 Taken op schoolniveau

Interne contactpersoon:

- informatie geven over mogelijke vervolgstappen: schoolleiding, vertrouwenspersoon, klachtencommissie, justitie;
- klager begeleiden naar de schoolleiding of rechtstreeks de algemeen directeur.
- klager begeleiden naar vertrouwenspersoon en/of klachtencommissie;

Externe vertrouwenspersoon:

- inschatten klacht en informatie geven over mogelijke vervolgstappen;
- bemiddeling organiseren;
- ondersteunen van de klager als deze een klacht indient bij klachtencommissie;
- wijzen op de mogelijkheid voor ouders en wettelijke plicht die de school heeft aangifte te doen bij justitie bij vermoeden van strafbare feiten en/of seksuele intimidatie, daarbij kan de externe vertrouwenspersoon desgewenst bijstand verlenen;
- verwijzen naar externe hulpverleningsinstanties gespecialiseerd in opvang en nazorg;
- jaarlijks schriftelijke verslaggeving van werkzaamheden.

Taken klachtencommissie:

- adviserende taak over de gegrondheid van een klacht, over de te nemen maatregelen en door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Bijlagen:

- namen en adressen van contactpersonen en vertrouwenspersonen;
- klachtenregeling Besturenraad.

Landelijke Klachtencommissie Besturenraad
Postbus 694
2270 AX Voorburg
Tel: 070-3861697
E-mail: info@klachtencommissie.org
Meldpunt vertrouwensinspecteurs.
algemene nummer: 0900-1113111